

Synodální mlhy aneb Bohu stačí obyčejná děvka

Roman Cardal

7. novembra 2023 ✝ Spoločnosť ✝ CZ, Filozofia

Vzývaná dospělost víry

V souvislosti se synodálním procesem v Církvi se opět začalo ve všech pádech skloňovat sousloví *znamení času*. U běžných věřících má vyvolat dojem, že synodální mobilizace pokrokových sil v Církvi i mimo ni je něčím, co poukazuje *na spásné působení* Boha v dějinách. A protože je Bůh velký, ndrží se tak úzkostlivě jako člověk starých osvědčených zásad, ale vždy dokáže překvapit něčím *radikálně novým a nečekaným*. S tímto dojmem má zároveň povstat podezření, že si konzervativci přizpůsobili Boha svým omezeným a zkosnatělým představám a nedovolují Mu, aby nekonečné možnosti Svého jednání rozvinul v našem současném světě.

Ilustračný obrázok: Salome

zdroj: picryl.com

Jakmile se však zeptáme, co se slovním obratem *znamení času* vlastně míní, zjistíme, že má poněkud mlhavé a rozostřené významové kontury. Liberálové se domnívají a také to tak prezentují, že konečně nastala doba, v níž si *ve víře dospělí křesťané* začnou uvědomovat nepatřičnost dosavadního církevního učení a církevní praxe a přistoupí k potřebným reformám. Vidí-li tuto věc správně, pak je nezbytné si položit další otázku *po kritériu*, díky němuž rozlišíme víru *zralou a dospělou* od té *nezralé a nedospělé*. Vše naznačuje, že se stanovuje v závislosti na *vztahu ke světu a k jeho dějinnému vývoji*. Ten, kdo se před světem neuzavírá a kdo *naslouchá i těm*, kteří se ke katolické víře nehlásí a žijí mimo Církev, má víru, jež odpovídá *požadavkům doby* a tedy i Ducha, který je Pánem dějin. Kdo se naopak soudobého světa straní a zaujímá k němu kritický až negativní postoj, zrazuje katolickou víru a staví se proti působení Ducha Božího v dějinách spásy.

Kdybychom takto charakterizovali *znamení času* při zkoušce na nějaké z moderních teologických fakult, měli bychom úspěch patrně zajištěn. Ale takové užívání zmíněného pojmu je vysoce problematické a pár kritických úvah snadno prokáže, že s ním nelze nakládat tak bezmyšlenkovitě, jak se to často bohužel děje.

Požadavek inkluзивity a jeho zdůvodnění

Podle liberálně smýšlejících křesťanů patří ke znamení času nahlédnutí, že Církev by neměla *nikoho vylučovat* ze svých hranic. Všichni by v ní měli nalézt svůj domov. Aby se tento požadavek zdůvodnil, poukazuje se například na *mateřskou lásku*. Ta je *bezpodmínečná*, což znamená, že plně přijímá dítě se všemi jeho limity. Nevyhlašuje podmínky jako: „když se nebudeš chovat podle těchto a těchto požadavků, nebudu tě zahrnovat něhou a péčí“. Matka miluje své dítě nezávisle na tom, zda je hodné nebo zlobivé, zda je poslušné nebo neposlušné. Její láska je totiž *natolik silná*, že se ničím negativním nenechá ovlivnit, zvíkat, oslabit. Prostě *miluje, ať se děje cokoliv*. Vždyť láska všechno vydrží a všechno snáší!

Přirovnání je to jistě hezké a působivé, avšak při takovém jeho používání se zapomíná na jednu podstatnou věc. Například na to, že existuje i *falešná mateřská láska*. S ní se setkáváme tehdy, kdy se dítěti *podbízí*, kdy vždy *ustupuje* jeho požadavkům, náladám a vrtochům, jedním slovem, kdy mu *nedokáže nastavit žádnou hranici*. Psychologové o tom napsali spoustu odborných pojednání a filosof to může okomentovat postřehem, že láska chce z definice *dobro druhého* a tomu rozhodně *neodpovídá každý stav a touha milovaného*. Když dítě odmítá zdravou stravu a chce stále konzumovat jen lahodné, avšak zdravotně závadné pochutiny, pak jistě není výrazem lásky mu ustupovat a dovolovat mu, aby jednalo podle svých přání a chutí. Musí nastoupit *korekce* doprovázená, je-li to možné, *vysvětlením*, proč dochází k odpírání požadavků nezletilé osoby. Pokud toto vysvětlení není přijato či pochopeno, musí milující rodič prosadit dodržení zdravé zásady i *proti vůli* vzpouzejícího se dítěte.

Opravdu už nejsme děti?

Na tento popis se dá očekávat rozhořčená námitka, že na věřícího člověka se od jeho určitého věku *nelze dívat jako na dítě* a proto uvedená paralela selhává. To ale není rozhodně tak zřejmé. Pokud paralela *věřící – dítě* neplatí, pak dochází i k úplnému vyprázdnění pojmů *Matka Církev* nebo *Bůh Otec*. Na označení *dítě Boží* není nic urážlivého, protože je-li Bůh – na rozdíl od nás – v sobě a ve svých vlastnostech *nekonečný*, pak je propast mezi ním a námi naprosto kolosální a titul *dítěte* je ve vztahu k Němu dokonce nevýslovným *vyznamenáním*. Za těchto okolností je zcela pochopitelné, že na poměr Bůh-člověk jsou analogicky přenositelné i další charakteristiky z oblasti vztahů mezi rodiči a jejich potomky.

Jestliže nás Bůh *miluje*, chce *naše dobro* a z *principu nemůže chtít*, abychom žili způsobem, který je s tímto dobrem v *rozporu*. Již na prvních stránkách katechizmu se každý zájemce o katolickou nauku může dozvědět, že posledním dobrem (cílem) člověka je *Bůh sám*, že Bůh je Dobro svou vlastní podstatou a že vše zlé je v absolutním rozporu s jeho Bytím. Proto je nemyslitelné, aby chtěl dát člověku Sám Sebe a přitom by v něm zároveň toleroval zlo, jenž je překážkou vzájemného sjednocení tvora a Tvůrce.

Bůh se nespokojí se špinavou děvkou

Jen v mlhavé rétorice modernistů je Bůh nekonečně milosrdný ve smyslu *nekonečně tolerantní vůči všemu, co odporuje jeho zákonu*, poněvadž láska je nepodmíněná. V jistém smyslu je to pravda, ale v jiném ohledu nikoliv. K základním křesťanským pravdám patří, že Bůh *miluje hříšníky* a zve je na svou „hostinu“. Modernisté se o toto poselství opírají a právě na něm ukazují nutnost otevřenosti Církve *všem bez rozdílu*. Požadují manželství pro všechny v oblasti civilní i v oblasti církevní.

Starý Zákon přirovnává vztah člověka a Boha ke vztahu nevěsty a Ženicha a modernistům je jaksi jedno, jakou nevěstu Ženichovi podstrčí. Přehlízejí požadavek Ženicha, podle něhož má být nevěsta *bez vrásky a*

poskvrny. Ráj není harémem prostitutek. Bezpochyby platí, že Bůh miluje nás hříšníky, ale *ne nakolik jsme hříšníci*, nýbrž nakolik v nás neseme *obraz Boha*, což se našich hříchů určitě netýká. Předstoupíme-li před Boha s břemenem našich hříchů, očistnému procesu se nevyhneme (v lepším případě). S příjemnou sprchou po celodenní práci to asi moc společného mít nebude.

Církev byla založena proto, aby v ní a prostřednictvím jí byla uskutečňována konečná spása člověka, tj. jeho dokonalé spojení s Tvůrcem. Proto do ní *nic hříšného nepatří*. Vzato doslovně by to znamenalo, že *do ní nepatří nikdo z nás a proto je potřeba dodat, že díky přičlenění k Církvi jsme od našich hříchů postupně očišťováni*. Modernisté však tuto funkci Církve zavrhnou a problém „řeší“ *rezignací na tradiční pojetí mravního zla*. V tomto počínu jsou vlastně velmi logičtí a věrní svým zásadám. Jsou poučeni vývojem moderního myšlení, které se vzdalo kategorií objektivní pravdy a omylu a tedy i objektivního dobra a zla. V takovém pohledu jsou už brány Církve *otevřeny skutečně každému* bez nároku na obrácení.

Problém ovšem spočívá v tom, že i zneuznání objektivní pravdy a objektivního dobra jsou *mravními pochybeními*. Nejde jen o prosté omyly z omluvitelné neznalosti. Modernisté se *odmítají zabývat* relevantními námitkami, které jsou proti nim z konzervativních kruhů vznášeny, což je mravně diskvalifikující. Je-li tedy synodální proces v jejich režii, jde o *znamení času*, které je velmi neblahé a ti, kdo upřímně hledají spásu v Bohu, by si to měli co nejrychleji uvědomit.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/synodalni-mlhy-aneb-bohu-staci-obycejna-devka/>